

Ա. Երուսաղէմի պատրիարքն է որ Եղիպտոս ուղևորելուն առիթով կը միջնորդէ Վահրամ (բատարարոց, Պահրաւ) Վզրուկին մօտ ու բանտէն կ'ազատէ ֆրանկ իշխանը. ու կը վերադարձընէ Երուսաղէմ: Վահրամ Եգիպտոսի Սուլթանին մեծ ծառայութիւն մատուցած էր և մեծ ազդեցութիւն ունէր Եգիպտոսի մէջ. Վահրավ և եղբայրը Վասակ Գրիգոր կթղ. Պահլաւունիի և Ներսէս Շնորհալիի հօրեղբայրներն էին. առաջինը, ինչպէս ըսինք, սուլթանին վզընկն էր Գահիրէի մէջ և երկրորդը կ'ապրէր Թեբէի մօտերը. Վահրամի մօտին տեսնել (Շնորհ. էջ 163—168. նաև Historiens Orientaux des Croisades, Tome. III. էջ 408 և 417):

ԵՍԱՅԻ Բ. ՊԵ.— (1391—1394): Ղալաթիոյ Ա. Լուսաւորիչ հեղեցիին աւագ դրան վրայ զետեղուած է երկաթագիր յիշատակարան մը, ուր պէտք է յիշուած ըլլար Եսայի Բ. պատրիարքը. «Տաճարս Աստուծոյ: Ի սկզբան կառուցաւ սուրբ տաճարս յանուն Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի մերոյ ի հայրապետութեան հայոց Տ. Թէոդորոսի Սրբազան կաթողիկոսի և և ի Պատրիարքութեան Սրբոյ Երուսաղէմի Տ. Եսայիայ Արքեպիսկոպոսի առաջնոյ, գնեալ տեղիս սրբոյ Տաճարիս ի ձեռնովացւոց կոմս անուն Բարեպաշտ վաճառականի ուրումն.

Քէֆէ քաղաքին Ղըրիմու՝ յամի տեսուն 1436»:

Ուրիշ յիշատակարանի մը համաձայն, Կոմս անունը Կոզմա է: Այս յիշատակարանին մէջ յիշատակուած կաթողիկոսն է Թէոդորոս Բ. (Կրիկիա) 1377—1392, սոյն թուականին համաձայն, հողի զընումին և հեղեցիի շինութեան ժամանակ Երուսաղէմի պատրիարքը պէտք է ընդունիլ ոչ թէ Եսայի Ա. այլ Եսայի Բ. որուն իշխանութիւնը տեսած է 1391—1394, 1436 թուականը չի յարմարեր ո՛չ Թէոդորոս Բ. Կթղ.ին և ոչ ալ Եսայի Ա. պարք.ին. հետեւապէս պէտք է ուղղել այս սխալը որ չփոթութենէ յառաջ կած կը թուի: Տեսնել այս մասին (Կոլոս. էջ 109—112. Հա. 1928 էջ 355—359):